

DOBÓR DO SŁUŻBY W POLICJI W LATACH 2005–2022

Część II. Modyfikacje postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji wdrażane w latach 2006–2011

mł. insp. w st. sp. Robert Opozda

Zakład Doradztwa Dydaktycznego i Psychologii CSP

Druga część artykułu, poświęconego zagadnieniom związanym z ewaluacją postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji, ma na celu wskazanie zakresu i kierunku modyfikacji, jakie następowały w przedmiotowej procedurze w latach 2006–2011. W tym okresie trzykrotnie wprowadzano zmiany w postępowaniu kwalifikacyjnym, dążąc w głównej mierze do ugruntowania tej procedury oraz zapewnienia ekonomiki w jej przeprowadzaniu.

Zmiany wprowadzone w 2006 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie szczególnych zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 97, poz. 822) umożliwiło dokonanie istotnego przełomu w zakresie wdrożenia transparentnych procedur doboru do służby w Policji. Wyniki pierwszego w historii doboru przeprowadzanego według całkowicie przejrzystych kryteriów wskazały na konieczność dokonania modyfikacji procedury doboru. Główny kierunek zmian miał na celu umożliwienie sprawniejszej realizacji zadań kadrowych, w tym w zakresie doboru do służby osób, które odbyły służbę kandydacką, o której mowa w art. 30 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹, zwanej dalej „ustawą”. Była to grupa byłych funkcjonariuszy odbywających służ-

bę kandydacką w oddziałach prewencji Policji, którzy wyrażali chęć ponownego przyjęcia do służby i zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 28 ust. 1 oraz ust. 3 ustawy (stosunek służbowy policjanta powstaje w drodze mianowania na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do służby, a mianowanie może nastąpić po odbyciu zasadniczej służby wojskowej albo po przeniesieniu do rezerwy) oraz z warunkiem wynikającym z art. 29 ust. 1 ustawy, z chwilą ponownego ich przyjęcia zostaliby mianowani policjantami w służbie przygotowawczej.

W następstwie przyjętych powyżej kierunków działań z dniem 25 stycznia 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji (Dz. U. Nr 12, poz. 77). Zmiany wprowadzone w 2006 r. dotyczyły przede wszystkim możliwości uproszczenia procedury przy przyjmowaniu do służby w Policji osób, które ukończyły służbę kandydacką

MODYFIKACJE POSTĘPOWANIA KWALIFIKACYJNEGO DO SŁUŻBY W POLICJI

w oddziałach prewencji Policji. Uproszczenie jej wobec tej grupy kandydatów było racjonalne, gdyż policjanci służby kandydackiej posiadali już *de facto* staż służby w Policji (w roku 2006 służba ta wynosiła 12 miesięcy – zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy, okres służby kandydackiej określał art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. Nr 44, poz. 220), byli też absolwentami szkolenia zawodowego podstawowego, dedykowanego tej grupie funkcjonariuszy (było to szkolenie krótsze od szkolenia zawodowego podstawowego, na które kierowani byli nowo przyjęci funkcjonariusze, mianowani w służbie przygotowawczej). Dodatkowo podczas rocznej służby w oddziałach prewencji Policji zapoznali się ze specyfiką służby patrolowej, byli też opiniowani przez swych przełożonych. Uwzględniając powyższe rozwiązania dotyczące policjantów służby kandydackiej, a także posiadane przez nich doświadczenie zawodowe, należy zaznaczyć, że zasadne było odmienne potraktowanie tych funkcjonariuszy, którzy wyrażali chęć kontynuowania służby w Policji, przy założeniu, że preferencje dla tej grupy kandydatów obowiązywać będą do 3 lat od zakończenia przez nich służby kandydackiej.

Ponadto praktyka prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego wykazała, że okres karencji pomiędzy próbami przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego określony w rozporządzeniu MSWiA z dnia 19 maja 2005 r. jest nieracjonalnie długi, dlatego też wprowadzono zmianę w okresie karencji będącej następstwem uzyskania negatywnego wyniku przez kandydata do służby. Dodatkowo zmiany wprowadzone w roku 2006 dawały Komendantowi Głównemu Policji możliwość odrębnego potraktowania kandydatów legitymujących się kwalifikacjami wymaganymi w lotnictwie policyjnym. Fakt, że osoby posiadające uprawnienia pilotów oraz mechaników lotniczych podlegają bardzo rygorystycznym badaniom lekarskim i psychologicznym, co wynika z przepisów prawa lotniczego, a także posiadają unikalne umiejętności i kwalifikacje zawodowe, potwierdzone stosownymi dokumentami (np. licencją pilota), był wystarczającą przesłanką do złagodzenia procedury doboru dla tej, niewielkiej w istocie, grupy kandydatów.

Najistotniejsze zmiany w procedurze doboru wynikające z wejścia w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji

- W przypadku poborowych (osób, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy), policjantów w służbie kandydackiej i osób przeniesionych do rezerwy, ubiegających się o przyjęcie do służby po zakończeniu służby kandydackiej, kandydatów do służby kontraktowej oraz członków personelu lotniczego posiadających uprawnienia lotnicze w określonej specjalności, postępowanie kwalifikacyjne było ogłaszane i prowadzone odrębnie od postępowań ogłoszonych i prowadzonych dla pozostałych kandydatów (tj. wobec których stosuje się wszystkie etapy postępowania kwalifikacyjnego).
- Zmieniono nazwę etapu z: „test wiedzy ogólnej” na: „test wiedzy” oraz zmodyfikowano zakres tematyczny tego etapu (patrz tabela 1).

Tabela nr 1. Modyfikacja etapu testu wiedzy.

	Rok 2005	Rok 2006
Nazwa etapu	Test wiedzy ogólnej	Test wiedzy
Zakres etapu	Wybrane zagadnienia dotyczące funkcjonowania administracji oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zagadnienia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej, bezpieczeństwa publicznego oraz wiedzy o społeczeństwie

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 97, poz. 822) oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji (Dz. U. Nr 12, poz. 77).

Tabela nr 2. Okresy trwania karencji.

	Rok 2005	Rok 2006
Okres karencji, wynikający z uzyskania przez kandydata negatywnego wyniku	Ponowne przystąpienie kandydata do postępowania kwalifikacyjnego mogło nastąpić nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od dnia jego zakończenia, z zastrzeżeniem § 16 ust. 1 (tj. kandydat, który po zakończeniu postępowania został umieszczony na liście, lecz nie został przyjęty do służby, mógł ponownie ubiegać się o przyjęcie, jeżeli spełnił wymagania określone w ogłoszeniu oraz jeżeli termin przyjęcia do służby nie przypadał później niż 12 miesięcy od dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego)	Ponowne przystąpienie kandydata do postępowania kwalifikacyjnego mogło nastąpić nie wcześniej niż w kolejnym postępowaniu kwalifikacyjnym, ogłoszonym w trybie, o którym mowa w § 3 ust. 1 (tj. podanie do publicznej wiadomości przez Komendanta Głównego Policji ogłoszenia o przyjmowaniu do służby w Policji)*

*Komendant Główny Policji ustalał terminy przyjęć do służby w Policji w odstępach czasu wynoszących średnio 3 miesiące, które podawał do publicznej wiadomości m.in. w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym oraz na stronie internetowej Komendy Głównej Policji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji.

- Wprowadzono zasadę, iż w postępowaniu kwalifikacyjnym prowadzonym w odniesieniu do poborowych, policjantów w służbie kandydackiej i osób przeniesionych do rezerwy, ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji po zakończeniu służby kandydackiej, a także kandydatów do służby kontraktowej nie stosuje się testu wiedzy². Należy podkreślić, iż rozporządzeniem MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. wprowadzono nowe grupy kandydatów, m.in. ubiegających się o przyjęcie do służby kontraktowej, o której mowa w art. 28 ust. 1a pkt 2 oraz ust. 1b i 1c ustawy.

- W stosunku do poborowych, policjantów w służbie kandydackiej i osób przeniesionych do rezerwy, ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji po zakończeniu służby kandydackiej, a także kandydatów do służby kontraktowej wszystkie etapy postępowania kwalifikacyjnego prowadziły właściwe komendy wojewódzkie (Stołeczna) Policji³. Stanowiło to wyjątek od zasady, iż wyłącznie Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie oraz szkoły policyjne przeprowadzają test wiedzy oraz ocenę sprawności fizycznej. Oczywiście, jak wynikało z § 7 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w stosunku do wskazanych wyżej kandydatów nie przeprowadzało się testu wiedzy.
- Zmodyfikowano okresy karencji, nakładane na kandydata do służby w następstwie uzyskania negatywnego wyniku z danego etapu postępowania (patrz tabela 2).
- Poszczególne grupy kandydatów przystępowały do wybranych etapów postępowania kwalifikacyjnego, co w głównej mierze wynikało z posiadanych przez nich umiejętności oraz kwalifikacji, pożądanych w służbie w Policji.
- Zmodyfikowano termin przekazywania listy kandydatów. (patrz tabela 4)
- Kandydat, który po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego został umieszczony na liście, lecz nie został przyjęty do służby w Policji z uwagi na określony limit przyjęć, ustalony przez Komendanta Głównego Policji dla poszczególnych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, mógł zostać przyjęty do służby w kolejnych terminach, nie później jednak niż 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia wobec niego postępowania kwalifikacyjnego. Nie dotyczyło to kandydata, który przystąpił do kolejnego postępowania kwalifikacyjnego przed upływem 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia poprzedniego postępowania kwalifikacyjnego. Kandydat, o którym mowa wyżej, przystępował do etapów: testu wiedzy, oceny sprawności fizycznej, wywiadu zorganizowanego oraz komisji lekarskiej, mając jednocześnie możliwość „poprawienia” ogólnej liczby punktów, tym samym uzyskania wyższej lokaty na liście kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji⁴.
- Doprecyzowano zakres preferencji z tytułu posiadanego przez kandydata wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, za które otrzymywał dodatkowe punkty (patrz tabela 5).

Tabela nr 3. Etapy postępowania kwalifikacyjnego mające zastosowanie do poszczególnych grup kandydatów.

Kandydaci Etapy	Poborowy	Policjant w służbie kandydackiej, który wystąpił z raportem o przyjęcie do służby w Policji (tj. służby przygotowawczej) przed zakończeniem służby kandydackiej lub bezpośrednio po jej zakończeniu	Osoba przeniesiona do rezerwy po zakończeniu służby kandydackiej, która, nie później niż w ciągu 3 lat od zakończenia tej służby, ubiega się o przyjęcie do służby w Policji	Kandydat do służby kontraktowej	Kandydat do służby w charakterze członka personelu lotniczego (pilot/mechanik śmigłowca użytkowanego w Policji)	Pozostali kandydaci do służby w Policji
Ocena złożonych dokumentów	X	-	X	X	X	X
Rozmowa wstępna	X	-	X	X	X	X
Sprawdzenie w ewidencjach	X	-	X	X	X	X
Test wiedzy	-	-	-	-	-	X
Ocena sprawności fizycznej	X	-	X	X	-	X
Test psychologiczny	-	X	X	X	-	X
Postępowanie sprawdzające	X	-	X	X	X	X
Wywiad zorganizowany	-	X	X	X	X	X
Komisja lekarska	X	-	X	X	X	
Ogółem liczba etapów*	6	2	8	8	6	9

*Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. postępowanie kwalifikacyjne składało się z 11 etapów, w tym do 9 przystępował kandydat, z czego z 8 etapów musiał uzyskać pozytywny wynik, aby spełnić warunek umieszczenia na liście kandydatów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji.

MODYFIKACJE POSTĘPOWANIA KWALIFIKACYJNEGO DO SŁUŻBY W POLICJI

Tabela nr 4. Terminy przekazywania zatwierdzonej listy kandydatów.

	Rok 2005	Rok 2006
Przekazywanie zatwierdzonej listy kandydatów	Przekazuje się komendantom powiatowym/miejskim/rejonowym w terminie co najmniej 14 dni przed planowanym terminem przyjęcia do służby w Policji	Przekazuje się niezwłocznie komendantom powiatowym/miejskim/rejonowym, przed planowanym terminem przyjęcia do służby w Policji

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji.

Tabela nr 5. Liczba punktów przyznawanych kandydatom z tytułu posiadanego przez nich wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych.

Lp.	Rok 2005	Rok 2006	Punkty
1.	Wykształcenie wyższe o specjalności przydatnej dla służby w Policji	Wykształcenie wyższe drugiego stopnia (mgr lub inne równorzędne) o kierunku przydatnym dla służby w Policji (administracja, prawo, ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, informatyka)	18
2.	Wykształcenie wyższe	Wykształcenie wyższe drugiego stopnia	16
3.	Wykształcenie licencjackie o specjalności przydatnej dla służby w Policji (kierunki administracyjno-prawne, ekonomiczne, społeczne)	Wykształcenie wyższe pierwszego stopnia (lic., inż.) o kierunku przydatnym dla służby w Policji (administracja, prawo, ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, informatyka)	14
4.	Wykształcenie licencjackie	Wykształcenie wyższe pierwszego stopnia (lic., inż.)	12
5.	Wykształcenie średnie	Wykształcenie średnie	10
6.	Potwierdzona znajomość języka obcego w stopniu dobrym*	Potwierdzona znajomość języka obcego w stopniu dobrym*	2*

*Punkty za potwierdzoną znajomość języka obcego oraz punkty za posiadane wykształcenie sumowało się. Liczba przyznawanych punktów nie uległa zmianie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji.

Zmiany wprowadzone w 2007 r.

Wydanie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170, poz. 1202), zastępującego od dnia 4 października 2007 r. rozporządzenie MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji, miało na celu uzasadnioną doświadczeniami zmianę zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji. W nowym rozporządzeniu w szczególności odstąpiono od aktywności procedury doboru, wprowadzając jego ciągły charakter (kandydat mógł w dowolnym czasie złożyć komplet wymaganych dokumentów, co stanowiło podstawę do rozpoczęcia wobec niego postępowania kwalifikacyjnego – zgodnie z rozporządzeniem z 2006 r., w ramach ogłoszenia o planowanych terminach i limitach przyjęć do służby w Policji, wskazywany był termin, po upływie którego nie można było składać przedmiotowych dokumentów).

Najistotniejsze zmiany w procedurze doboru, wynikające z wejścia w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji

- Wprowadzono zasadę, zgodnie z którą Komendant Główny Policji co najmniej raz w roku ustalał planowane terminy przyjęć do służby w Policji oraz określał minimalną liczbę osób planowanych do przyjęcia w określonym roku kalendarzowym⁵. Tak sformułowany przepis umożliwiał dokonywanie przez Komendanta Głównego Policji korekt w zakresie dotyczącym określania liczby osób możliwych do przyjęcia w danym roku. Istotną rolę w tym zakresie odgrywała cykliczna (raz na kwartał) analiza fluktuacji kadr w Policji obejmująca liczbę funkcjonariuszy zwolnionych ze służby na własną prośbę lub w wyniku wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 41 ust. 1 i 2 ustawy, oraz liczbę funkcjonariuszy, którzy przeszli na zaopatrzenie emerytalne (w tym także prognozę „odejść ze służby” w kolejnych miesiącach danego roku kalendarzowego, ustalaną we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji w kraju). Analiza ta uwzględniała także zaplecze organizacyjno-logistyczne jednostek szkoleniowych Policji, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy, w tym dostępną bazę szkoleniową oraz stan etatowy kadry dydaktycznej. Należy bowiem podkreślić, iż liczba osób przyjętych do służby musiała korelować z liczbą dostępnych miejsc kwaterunkowych w ww. jednostkach, ponieważ zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. Nr 126, poz. 877) musiał zostać spełniony warunek stanowiący, iż po przyjęciu do służby policjanta kieruje się na szkolenie podstawowe. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż jednostki szkoleniowe Policji poza prowadzeniem szkolenia zawodowego podstawowego realizowały równoległe programy nauczania na kursach specjalistycznych, dedykowanych poszczególnym grupom

funkcjonariuszy Policji, z uwzględnieniem specyfiki wykonywanych przez nich zadań służbowych. Zapotrzebowanie jednostek organizacyjnych Policji na tego rodzaju kursy było znaczące, co wpływało na ograniczenie liczby policjantów, którzy po przyjęciu do służby mogli zostać skierowani na szkolenie zawodowe podstawowe.

- Zniesiono charakter selekcyjny testu wiedzy⁶ (nie wskazując w § 20 ust. 1 pkt 2 lit. c, iż przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego przerywa to postępowanie w stosunku do kandydata, który uzyskał negatywny wynik z testu wiedzy). Etap ten miał jedynie charakter rankingowy, umożliwiający uzyskanie przez kandydata maksymalnie 40 punktów, co miało istotne znaczenie dla umieszczenia kandydata na liście rankingowej na określonej pozycji. Modyfikacji uległ również zakres tematyczny tego etapu (patrz tabela 6).
- Dookreślono grupę kandydatów, wobec której postępowanie kwalifikacyjne prowadził Komendant Główny Policji (patrz tabela 7).

Tabela nr 6. Modyfikacja etapu test wiedzy.

	Rok 2006	Rok 2007
Zakres testu wiedzy	Zagadnienia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej, bezpieczeństwa publicznego oraz wiedzy o społeczeństwie	Zagadnienia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej, w tym Policji, oraz bezpieczeństwa publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170, poz. 1202).

Tabela nr 7. Grupa kandydatów do służby w Komendzie Głównej Policji.

	Rok 2006	Rok 2007
Komendant Główny Policji prowadził postępowanie wobec:	Kandydatów do służby w Komendzie Głównej Policji	Kandydatów do służby w Komendzie Głównej Policji w charakterze członków personelu lotniczego, posiadających uprawnienia w określonej specjalności (pilot, mechanik śmigłowca)

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

- Odstąpiono od wymogu składania przez kandydata informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego. Było to podyktowane tym, iż informacje w tym zakresie uzyskiwano w trakcie prowadzonego wobec kandydata postępowania sprawdzającego, realizowanego na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.).

Tabela nr 8. Modyfikacje etapu wywiad zorganizowany dotyczące składu zespołu przeprowadzającego ten etap.

	Rok 2006	Rok 2007
Wywiad zorganizowany przeprowadzał zespół powołany przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, w składzie:	Dwóch przedstawicieli komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów oraz psychologa. W skład zespołu mogli wchodzić przedstawiciele właściwych rzeczowo służb Policji oraz organizacji zakładowej związku zawodowego policjantów	Co najmniej dwóch osób, w tym przedstawiciela komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów do służby oraz funkcjonariusza Policji. W skład zespołu mogli wchodzić także przedstawiciele właściwych rzeczowo służb Policji oraz psycholog

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Jedną z czynności realizowanych w ramach postępowania sprawdzającego prowadzonego wobec kandydata było wystąpienie przez pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych do Krajowego Rejestru Karnego z wnioskiem o zapytanie o karalność. Na podstawie informacji zwrotnej potwierdzano, czy kandydat spełnia wskazany w ustawie wymóg dotyczący niekaralności.

- Z katalogu etapów postępowania kwalifikacyjnego usunięto publikację ogłoszeń wydawanych przez Komendanta Głównego Policji, a następnie komendantów wojewódzkich (Stołecznego) Policji oraz etap „postępowanie sprawdzające”⁷. Publikacja przedmiotowych ogłoszeń stanowiła formę zarządzania postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji. Jednocześnie został wprowadzony przepis, który stanowił, iż na liście kandydatów umieszcza się kandydata, który uzyskał pozytywny wynik z wszystkich etapów postępowania kwalifikacyjnego mających do niego zastosowanie, oraz wobec którego nie istniały przesłanki do odmowy wydania mu poświadczenia bezpieczeństwa⁸. Oznaczało to, że przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, w toku procedury doboru, na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych wszczynał wobec kandydata postępowanie sprawdzające, którego zakończenie stanowiło gwarancję potwierdzenia, czy kandydat z chwilą przyjęcia do służby w Policji będzie spełniał ustawowy wymóg dotyczący dawania rękojmi zachowania tajemnicy.
- Doprecyzowano, iż test psychologiczny przeprowadzają wyłącznie psychologowie pełniący służbę lub zatrudnieni w Komendzie Głównej Policji albo komendzie wojewódzkiej (Stołecznej) Policji⁹.
- Wprowadzono zmiany w składzie zespołu przeprowadzającego wywiad zorganizowany (patrz tabela 8).
- Poszerzono grupę kandydatów, wobec których stosowano uproszczone postępowanie kwalifikacyjne, o członków personelu medycznego w oddziale prewencji Policji (kandydaci na ww. stanowiska służbowe przystępowali do tych samych etapów co kandydaci na członków personelu lotniczego, tj.: oceny złożonych dokumentów;

MODYFIKACJE POSTĘPOWANIA KWALIFIKACYJNEGO DO SŁUŻBY W POLICJI

rozmowy wstępnej; sprawdzenia w ewidencjach; wywiadu zorganizowanego oraz komisji lekarskiej). Podobnie jak w przypadku kandydatów na członków personelu lotniczego, uzasadnieniem wdrożenia uproszczonej procedury doboru wobec kandydatów na członków personelu medycznego było posiadanie przez nich specjalistycznych kwalifikacji zawodowych, wymaganych na marginalnej liczbie stanowisk policyjnych (lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny¹⁰), usytuowanych wyłącznie w strukturze organizacyjnej oddziałów prewencji Policji.

- Wprowadzono zasadę, zgodnie z którą etap „sprawdzenie w ewidencjach” przeprowadzono dwukrotnie. Po raz pierwszy ww. czynności przeprowadzono przed skierowaniem kandydata na test wiedzy oraz ocenę sprawności fizycznej w celu potwierdzenia, czy uzyskane w toku ww. etapu informacje pozwalają na stwierdzenie, iż nie istnieją przesłanki stanowiące podstawę do przerwania postępowania kwalifikacyjnego wobec danego kandydata (np. kandydat zataił lub podał nieprawdziwe dane w kwestionariuszu osobowym; uzyskano informacje kwestionujące posiadanie przez kandydata ustawowego wymogu dot. posiadania nieopozłakowanej opinii). Po raz drugi etap ten przeprowadzono przed zatwierdzeniem listy kandydatów¹¹.
- Odstąpiono od przeprowadzania komisji lekarskiej w stosunku do policjanta w służbie kandydackiej, który przed jej zakończeniem wystąpił z wnioskiem o przyjęcie do służby przygotowawczej albo kontraktowej. Jednakże warunkiem zastosowania tego odstępstwa był wymóg posiadania przez ww. policjanta orzeczenia o zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Policji, wydanego przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w postępowaniu kwalifikacyjnym, w którym uczestniczył on jako poborowy (ubiegał się o przyjęcie do służby kandydackiej)¹².

Wprowadzenie powyższej regulacji podyktowane było zachowaniem ekonomiki postępowania kwalifikacyjnego (korzystnie wpływało na ograniczenie czasu oraz kosztów wynikających z prowadzenia procedury doboru). W praktyce bardzo często zdarzało się, iż rejonowe komisje lekarskie wydawały wobec kandydata do służby kandydackiej orzeczenie potwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną wyłącznie do służby kandydackiej. W takim przypadku policjant, o którym mowa wyżej, musiał ponownie przystąpić do tego etapu postępowania kwalifikacyjnego w celu potwierdzenia, czy uzyska on orzeczenie potwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną do służby w Policji, warunkujące możliwość jej pełnienia w ramach służby przygotowawczej, o której mowa w art. 28 ust. 1a pkt 1, w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy.

- Wskazano, tak jak to miało miejsce w rozporządzeniu MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r., iż osoba przeniesiona do rezerwy, ubiegająca się o przyjęcie do służby w Policji po zakończeniu służby kandydackiej, w okresie nie dłuższym niż 3 lata od dnia zakończenia tej służby, przystępuje do etapów: oceny złożonych dokumentów, przeprowadzenia rozmowy wstępnej, sprawdzenia w ewidencjach, oceny sprawności fizycznej, testu psychologicznego, wywiadu zorganizowanego oraz komisji lekarskiej. Jednakże kandydat, który w okresie 3 lat od dnia zakończenia służby kandydackiej został przyjęty do służby w Policji, a następnie został z niej zwolniony, w przypadku gdy ponownie ubiegał się o przyjęcie do służby, przystępował do wszystkich etapów postępowania kwalifikacyjnego¹³.
- Zmodyfikowano katalogi przypadków wywołujących negatywne następstwa dla kandydatów, skutkujące niewszczęciem lub przerwaniem postępowania kwalifikacyjnego. Jak wiadomo, postępowanie kwalifikacyjne rozpoczynało się z chwilą złożenia przez kandydata

Tabela nr 9. Sytuacje skutkujące niewszczęciem lub przerwaniem postępowania kwalifikacyjnego.

Przypadki niewszczęcia postępowania kwalifikacyjnego	Przypadki przerwania postępowania kwalifikacyjnego
Złożenie wymaganych dokumentów przez kandydatów do służby kontraktowej w oddziałach prewencji Policji przed opublikowaniem ogłoszenia przez Komendanta Głównego Policji o przyjmowaniu do służby w Policji tej grupy kandydatów	Niespełnienie wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy
	Niezłożenie kompletu wymaganych dokumentów
	Uzyskanie negatywnego wyniku z: oceny złożonych dokumentów, sprawdzenia w ewidencjach, oceny sprawności fizycznej, testu psychologicznego, wywiadu zorganizowanego, komisji lekarskiej
	Zatajenie lub podanie nieprawdziwych danych w kwestionariuszu osobowym
Złożenie wymaganych dokumentów przez kandydatów, którzy uzyskali negatywny wynik z oceny sprawności fizycznej albo wywiadu zorganizowanego, przed upływem terminu umożliwiającego im ponowne przystąpienie do ww. etapów (tzw. poprawka), albo przed upływem okresu karencji nałożonego z tytułu zrezygnowania przez kandydata z postępowania kwalifikacyjnego	Odmowa wydania kandydatowi poświadczenia bezpieczeństwa
	Utrudnianie prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, w szczególności przez dwukrotne nieusprawiedliwione nieprzystąpienie w wyznaczonym terminie do etapów postępowania
	Przystąpienie do ponownego postępowania kwalifikacyjnego pomimo uzyskania w poprzednim postępowaniu kwalifikacyjnym negatywnego wyniku ze sprawdzenia w ewidencjach lub odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa, gdy z informacji posiadanych przez prowadzącego postępowanie kwalifikacyjne wynika, że nie uległy zmianie okoliczności sprawy
	Brak zgody wojskowej komendy uzupełnień na wcielenie poborowego do służby kandydackiej w oddziałach prewencji Policji

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Tabela nr 10. Okresy karencji nakładane na kandydata po uzyskaniu przez niego negatywnego wyniku z danego etapu, umożliwiające przystąpienie do kolejnego postępowania kwalifikacyjnego.

Etap postępowania kwalifikacyjnego	Ocena sprawności fizycznej	Wywiad zorganizowany	Test psychologiczny	Poświadczenie bezpieczeństwa
Okres karencji – rok 2006	Upływał po podaniu przez Komendanta Głównego Policji kolejnego ogłoszenia o przyjmowaniu do służby w Policji	Upływał po podaniu przez Komendanta Głównego Policji kolejnego ogłoszenia o przyjmowaniu do służby w Policji	Po upływie 12 miesięcy od dnia przeprowadzenia etapu	Upływał po podaniu przez Komendanta Głównego Policji kolejnego ogłoszenia o przyjmowaniu do służby w Policji
Okres karencji – rok 2007	Po upływie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia postępowania	Po upływie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia postępowania	Po upływie 12 miesięcy od dnia przeprowadzenia etapu	Po upływie 12 miesięcy od dnia odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Tabela nr 11. Punkty przyznawane kandydatom z tytułu posiadanego przez nich wykształcenia.

Rok 2006	Punkty	Rok 2007	Punkty
Wykształcenie wyższe drugiego stopnia (mgr lub inne równorzędne) o kierunku przydatnym dla służby w Policji (administracja, prawo, ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, informatyka)	18	Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o kierunku przydatnym do służby w Policji (prawo, administracja, ekonomia lub informatyka)	18
Wykształcenie wyższe drugiego stopnia (mgr lub inne równorzędne)	16	Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o innym kierunku niż wymienione wyżej	14
Wykształcenie wyższe pierwszego stopnia (lic., inż.) o kierunku przydatnym dla służby w Policji (administracja, prawo, ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, informatyka)	14		
Wykształcenie wyższe pierwszego stopnia (lic., inż.)	12	Wykształcenie wyższe (lic., inż.)	12
Wykształcenie średnie	10	Wykształcenie średnie	10
Potwierdzona znajomość języka obcego w stopniu dobrym*	2		

*Punkty za potwierdzoną znajomość języka obcego oraz punkty za posiadane wykształcenie sumowało się.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

wymaganych dokumentów, wskazanych w ogłoszeniu. Mając na uwadze powyższe, a także proces przebiegu postępowania kwalifikacyjnego, uporządkowano siatkę pojęciową poprzez wskazanie przypadków nieszczęścia postępowania kwalifikacyjnego oraz przerwania tego postępowania, co przedstawiono w poniższej tabeli¹⁴. Zatwierdzenie listy kandydatów kończyło postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do umieszczonych na niej kandydatów¹⁵ (patrz tabela nr 9).

- Wprowadzono nowe okresy karencji, warunkujące przystąpienie kandydata do ponownego postępowania kwalifikacyjnego, w przypadku uzyskania przez niego negatywnego wyniku z danego etapu postępowania¹⁶ (patrz tabela nr 10).
- Wprowadzono możliwość poprawienia negatywnego wyniku uzyskanego przez kandydata z oceny sprawności fizycznej oraz wywiadu zorganizowanego. Wa-

runkiem skorzystania z tego uprawnienia było złożenie przez kandydata, w terminie od 30 do 60 dni od dnia, w którym uzyskał ten wynik, oświadczenia, że w dalszym ciągu ubiega się on o przyjęcie do służby w Policji. W przypadku niezłożenia ww. oświadczenia, ponownego uzyskania negatywnego wyniku z jednego z etapów albo zrezygnowania z postępowania kwalifikacyjnego, przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego przerywał procedurę doboru wobec takiego kandydata¹⁷.

- Wprowadzono przepis porządkowy stanowiący, iż postępowanie kwalifikacyjne, które nie zostało zakończone przed planowanym terminem przyjęcia do służby w Policji, jest kontynuowane, a w przypadku jego zakończenia po tym terminie – kandydata umieszcza się na liście kandydatów sporządzonej na potrzeby kolejnego planowego terminu przyjęcia do służby¹⁸.

MODYFIKACJE POSTĘPOWANIA KWALIFIKACYJNEGO DO SŁUŻBY W POLICJI

- Zmodyfikowano preferencje w zakresie posiadanego przez kandydata wykształcenia, za które otrzymywał dodatkowe punkty. Zrezygnowano z przyznawania kandydatowi dodatkowych punktów z tytułu potwierdzenia znajomości języka obcego w stopniu dobrym. Było to podyktowane dużą rozpiętością w zakresie znajomości danego języka obcego przez kandydatów, co nie stanowiło podstaw do preferowania ich z tego tytułu (patrz tabela nr 11).

Zmiany wprowadzone w 2011 r.

Z dniem 11 marca 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 40, poz. 207). Zmiany wprowadzone ww. rozporządzeniem miały na celu przede wszystkim ograniczenie wydatków finansowych ponoszonych przez Policję w ramach prowadzonego postępowania kwalifikacyjnego. W szczególności określono warunki skierowania kandydata do służby na komisję lekarską. Kandydaci do służby, którzy uzyskali pozytywny wynik z: oceny złożonych dokumentów, rozmowy wstępnej, sprawdzenia w ewidencjach, testu wiedzy, oceny sprawności fizycznej, testu psychologicznego oraz wywiadu zorganizowanego, a także uzyskali największą liczbę punktów (z etapów punktowanych oraz z tytułu posiadanych preferencji), kierowani byli na komisję lekarską. Do udziału w tym etapie postępowania kwalifikacyjnego przystępował kandydat, który został umieszczony w wykazie sporządzonym przez kierownika komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów do służby. Wykaz ten podlegał zatwierdzeniu przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w terminie co najmniej 40 dni przed planowanym terminem przyjęcia do służby w Policji¹⁹. Uwzględniając minimalną liczbę osób planowanych do przyjęcia do służby w podległych jednostkach organizacyjnych Policji, w danym terminie przyjęcia do służby w Policji oraz liczbę kandydatów do służby umieszczonych w tym wykazie, jak również wyniki uzyskane przez kandydatów z komisji lekarskiej, kierownik komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów do służby mógł jeden raz uzupełnić przedmiotowy wykaz. Uzupełnienie wykazu sporządzano na wskazanych wcześniej zasadach i zatwierdzane było przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w terminie co najmniej 20 dni przed planowanym terminem przyjęcia do służby w Policji.

Najistotniejsze zmiany w procedurze doboru, wynikające z wejścia w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

- Odstąpiono od wymogu obligatoryjnego umieszczania w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub wojewódzkim ogłoszeń o przyjmowaniu do służby w jednostkach organizacyjnych Policji. Powyższe nie ograniczyło możliwości pozyskiwania przez kandydatów informacji o terminach i limitach przyjęć do służby w Policji

w danym roku kalendarzowym. Przeprowadzone przez biuro Komendy Głównej Policji właściwe w sprawach doboru i szkolenia badania ankietowe wykazały, iż informacje dotyczące przyjmowania do służby w Policji kandydaci pozyskiwali w głównej mierze ze stron internetowych. Z tego też względu ograniczono obowiązek zamieszczania ogłoszeń Komendanta Głównego Policji oraz komendantów wojewódzkich (Stołecznej) Policji do strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej odpowiednio Komendy Głównej Policji oraz komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji. Oczywiście ogłoszenia te w dalszym ciągu były również umieszczane w siedzibie ww. jednostek organizacyjnych Policji oraz w wojewódzkich i powiatowych urzędach pracy. Wprowadzone modyfikacje przyczyniły się do ograniczenia kosztów ponoszonych przez Policję, wynikających z konieczności umieszczania przedmiotowych ogłoszeń w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub wojewódzkim.

- Wprowadzono regulację, zgodnie z którą przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na podstawie liczby osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji w podległych jednostkach organizacyjnych Policji oraz minimalnej liczby osób planowanych do przyjęcia do służby w danym terminie mógł podjąć decyzję o czasowym wstrzymaniu możliwości składania przez kandydatów wymaganych dokumentów. W przypadku skorzystania z ww. uprawnienia komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji zobowiązany był poinformować o tym potencjalnych kandydatów, podając informację na stronie internetowej kierowanej przez siebie oraz podległych mu jednostek organizacyjnych Policji, w siedzibie tych jednostek, w Biuletynie Informacji Publicznej, a także w wojewódzkich i powiatowych urzędach pracy. W informacji tej wskazany był okres, na jaki wstrzymano możliwość składania wymaganych dokumentów²⁰. Rozwiązanie to stwarzało możliwość ograniczenia liczby kandydatów przy jednoczesnym uwzględnieniu wskazanych wyżej uwarunkowań. Przyczyniło się ono również do ograniczenia kosztów ponoszonych przez Policję w związku z prowadzonym postępowaniem kwalifikacyjnym, bowiem w sytuacji, gdy liczba kandydatów gwarantowała zakończenie postępowania kwalifikacyjnego wobec większej liczby osób, aniżeli

Tabela nr 12. Modyfikacja etapu test wiedzy.

	Rok 2007	Rok 2011
Zakres testu wiedzy	Zagadnienia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej, w tym Policji, oraz bezpieczeństwa publicznego	Zagadnienia z zakresu funkcjonowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz z zakresu bezpieczeństwa publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 40, poz. 207).

była planowana do przyjęcia, nieekonomiczne okazywało się przyjmowanie przedmiotowych dokumentów od kolejnych kandydatów, bowiem skutkowało to nadmiernym angażowaniem komórek do spraw doboru w proces postępowania kwalifikacyjnego i w konsekwencji wydłużało średni czas trwania procedury doboru, co z kolei miało przełożenie na liczbę kandydatów umieszczanych na liście kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby.

- Zmodyfikowano zakres tematyczny testu wiedzy (patrz tabela nr 12).

Tabela nr 13. Przypadki niewszczęcia postępowania kwalifikacyjnego.

Rok 2007	Rok 2011
Złożenie wymaganych dokumentów przez kandydatów do służby kontraktowej w oddziałach prewencji Policji przed opublikowaniem ogłoszenia przez Komendanta Głównego Policji o przyjmowaniu do służby w Policji tej grupy kandydatów	Złożenie wymaganych dokumentów przez kandydatów do służby kontraktowej w oddziałach prewencji Policji przed opublikowaniem ogłoszenia przez Komendanta Głównego Policji o przyjmowaniu do służby w Policji tej grupy kandydatów
X	Złożenie wymaganych dokumentów przez kandydatów przed upływem okresu karencji nałożonego z tytułu: 1) niespełnienia wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy, zatajenia lub podania nieprawdziwych danych w kwestionariuszu osobowym, utrudniania prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego; 2) uzyskania negatywnego wyniku z: oceny złożonych dokumentów, sprawdzenia w ewidencjach, oceny sprawności fizycznej, wywiadu zorganizowanego oraz komisji lekarskiej
Złożenie wymaganych dokumentów przez kandydatów, którzy uzyskali negatywny wynik z oceny sprawności fizycznej albo wywiadu zorganizowanego, przed upływem terminu umożliwiającego im ponowne przystąpienie do ww. etapów (tzw. poprawka) albo przed upływem okresu karencji nałożonego z tytułu zrezygnowania z postępowania kwalifikacyjnego	Złożenie wymaganych dokumentów przez kandydatów, którzy uzyskali negatywny wynik z oceny sprawności fizycznej albo wywiadu zorganizowanego, przed upływem terminu umożliwiającego im ponowne przystąpienie do ww. etapów (tzw. poprawka), albo przed upływem okresu karencji nałożonego z tytułu zrezygnowania z postępowania kwalifikacyjnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

- Wprowadzono zasadę, zgodnie z którą kandydat przystępował do testu psychologicznego po uprzednim uzyskaniu pozytywnego wyniku z oceny sprawności fizycznej²¹, co w znacznym stopniu przyczyniło się do ograniczenia kosztów ponoszonych w związku z prowadzeniem postępowania kwalifikacyjnego, ponieważ często dochodziło do sytuacji, iż kandydat, który uzyskał pozytywny wynik z testu psychologicznego, nie zaliczył oceny sprawności fizycznej, co skutkowało przerwaniem postępowania. Należy podkreślić, iż komendy wojewódzkie (Stoleczna) Policji dysponowały średnio 4–6 stanowiskami komputerowymi wykorzystywanymi do przeprowadzania testu psychologicznego, co umożliwiało przeprowadzenie tego etapu średnio wobec 25 kandydatów tygodniowo. Jednocześnie organizacja i sposób przeprowadzania oceny sprawności fizycznej w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie oraz szkołach policyjnych (etap ten przeprowadzano wyłącznie w soboty oraz niedziele, w trzech turach, tj.: godz. 8.00, godz. 11.00, godz. 14.00; maksymalnie po 60 kandydatów w każdej z tur) umożliwiały skierowanie na ww. etap ogółem 1800 kandydatów w ciągu jednego weekendu. Zatem wprowadzenie tej zasady znajdowało racjonalne uzasadnienie.
- Zmodyfikowano katalog przypadków skutkujących niewszczęciem postępowania kwalifikacyjnego (patrz tabela nr 13).
- Rozszerzono katalog sytuacji, których wystąpienie skutkowało nałożeniem na kandydata karencji warunkującej ponowne przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego (patrz tabela nr 14).
- Usunięto przepis umożliwiający przerwanie postępowania kwalifikacyjnego przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w każdym czasie, bez podania uzasadnienia. Modyfikacja § 20 rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, wynikająca z wejścia w życie rozporządzenia MSWiA z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, była następstwem wystąpienia przez Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem z dnia 22 marca 2010 r. nr RPO-631003-IX-9003/09/TO o stwierdzenie niezgodności art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz § 20 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. z art. 60 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Rzecznik Praw Obywatelskich wnioski swój uzasadnił tym, iż otrzymywał skargi dotyczące w szczególności treści § 20 ust. 2 ww. rozporządzenia. Skarżący podnosili, że przerwanie postępowania kwalifikacyjnego na podstawie ww. przepisu nie stanowi decyzji, nie wymaga zatem uzasadnienia ani nie podlega zaskarżeniu. Za niedopuszczalną skarżący uznawali sytuację, gdzie wobec obywatela pragnącego odbywać służbę w Policji można bez podania jakiegokolwiek przyczyny przerwać postępowanie kwalifikacyjne na każdym jego etapie, niezależnie od tego, czy spełnia on wymogi określone ustawą i rozporządzeniem, czy też ich nie spełnia. Jak wskazał w swoim wniosku Rzecznik Praw Obywatel-

MODYFIKACJE POSTĘPOWANIA KWALIFIKACYJNEGO DO SŁUŻBY W POLICJI

Tabela nr 14. Przypadki nakładania na kandydata karencji warunkującej możliwość przystąpienia do kolejnego postępowania kwalifikacyjnego.

Przyczyny karencji	Okres karencji	
	Rok 2007	Rok 2011
Negatywny wynik z oceny sprawności fizycznej	6 miesięcy	6 miesięcy
Negatywny wynik z wywiadu zorganizowanego	6 miesięcy	6 miesięcy
Negatywny wynik z oceny złożonych dokumentów	~~6 miesięcy~~	6 miesięcy
Negatywny wynik ze sprawdzenia w ewidencjach	~~6 miesięcy~~	6 miesięcy
Negatywny wynik z komisji lekarskiej	~~6 miesięcy~~	6 miesięcy
Nie złożenie przez kandydata oświadczenia po uzyskaniu negatywnego wyniku z oceny sprawności fizycznej albo wywiadu zorganizowanego, że w dalszym ciągu ubiega się o przyjęcie do służby w Policji	6 miesięcy	6 miesięcy
Zrezygnowanie z postępowania kwalifikacyjnego	6 miesięcy	6 miesięcy
Odmowa wydania kandydatowi poświadczenia bezpieczeństwa	12 miesięcy	12 miesięcy
Negatywny wynik z testu psychologicznego	12 miesięcy	12 miesięcy
Niespełnienie wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy	~~6 miesięcy~~	6 miesięcy
Zatajenie prawdy lub podanie nieprawdziwych danych w kwestionariuszu osobowym	~~6 miesięcy~~	6 miesięcy
Utrudnianie prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, w szczególności przez dwukrotne nieusprawiedliwione nieprzystąpienie w wyznaczonym terminie do danego etapu	~~6 miesięcy~~	6 miesięcy

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

skich, opisana przez niego sytuacja była przedmiotem wystąpień kierowanych do Komendanta Głównego Policji. W związku z opublikowaniem rozporządzenia MSWiA z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji niektórzy przełożeni przerwali prowadzone wówczas postępowania bez podania przyczyny, pomimo iż przepisy przejściowe umożliwiały ich zakończenie na dotychczasowych zasadach. W udzielonej odpowiedzi Komendant Główny Policji zobowiązał się m.in. do podjęcia działań zmierzających do określenia zamkniętego katalogu sytuacji skutkujących zakończeniem postępowania kwalifikacyjnego oraz do derogacji przepisu pozwalającego na przerwanie postępowania bez podania przyczyny. Pomimo wydania nowego rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. przepis umożliwiający przerwanie postępowania kwalifikacyjnego bez podania przyczyny utrzymano. Badając przedmiotowe skargi, Rzecznik Praw Obywatelskich doszedł do wniosku, iż w istocie pierwotnym problemem jest kształt upoważnienia ustawowego, zawarty w art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. Upoważnienie to bowiem nie spełniało warunków

zakreślonych art. 92 ust. 1 Konstytucji, co w praktyce uniemożliwiało badanie, czy poszczególne przepisy rozporządzenia w sposób prawidłowy wykonują ustawę. W dalszej części wniosku Rzecznik Praw Obywatelskich wskazywał m.in., że wymagania, którym muszę odpowiadać rozporządzenia, formułuje art. 92 ust. 1 Konstytucji. W wyroku z dnia 12 lipca 2007 r. (sygn. akt U 7/06) Trybunał Konstytucyjny wskazał m.in., że przepis ten dopuszcza stanowienie rozporządzeń tylko na podstawie „szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania”. Upoważnienie musi mieć charakter szczegółowy pod względem:

- 1) podmiotowym – musi wskazywać organ właściwy do wydania rozporządzenia;
- 2) przedmiotowym – musi określać zakres spraw przekazanych do uregulowania;
- 3) treściowym – musi określać wytyczne dotyczące treści aktu.

W orzecznictwie Trybunału utrwaliło się stanowisko, że ustawowe upoważnienie do wydania aktu wykonawczego (rozporządzenia) nie może mieć charakteru blankietowego. Nie może ono pozostawiać organowi wydającemu akt zbyt daleko idącej swobody w kształtowaniu merytorycznych treści rozporządzenia. Trybunał stwier-

dza, że upoważnienie ustawowe musi być sformułowane tak, aby materie uregulowane w rozporządzeniu służyły realizacji celów wyrażonych w ustawie. W związku z tym powinno ono wyznaczać kierunek unormowań zawartych w akcie wykonawczym. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 16 stycznia 2007 r. (sygn. akt U 5/06) – na gruncie Konstytucji z 1997 r. w ogóle nie istnieje instytucja „upoważnienia blankietowego” jako podstawy wydania skutecznego, nienaruszającego Konstytucji aktu wykonawczego do ustawy. Trybunał przypomniał również pogląd wyrażony w orzeczeniu z 22 września 1997 r. (sygn. akt K. 25/97); wskazał wówczas, że niedopuszczalne konstytucyjnie jest takie sformułowanie upoważnienia, które w istocie upoważnienia nie do wydania rozporządzenia w celu wykonania ustawy, ale do samodzielnego uregulowania całego kompleksu zagadnień, co do których w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich unormowań albo wytycznych. Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszego artykułu, należy stwierdzić, że art. 25 ust. 3 ustawy ani też pozostałe przepisy tej ustawy nie zawierają wytycznych dotyczących treści rozporządzenia. Nie wskazują one kierunków rozwiązań, jakie powinien w akcie wykonawczym przyjąć Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, regulując w sposób szczegółowy zasady prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego do służby. Taki kształt upoważnienia ustawowego powoduje, iż w istocie w omawianym zakresie organ wydający rozporządzenie dysponuje dużą dozą dowolności w regulowaniu zasad prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego. Nie jest bowiem skrupowany kierunkami i wskazówkami wyznaczonymi mu przez ustawodawcę. Tymczasem – co nie powinno budzić wątpliwości – w przypadku gdy przekazywana do uregulowania w rozporządzeniu materia dotyczy sytuacji prawnej obywateli, wytyczne zawarte w ustawie muszą być bardziej szczegółowe. Tak też powinno być w zakresie objętym niniejszym wnioskiem, gdyż według Rzecznika Praw Obywatelskich materia wynikająca z treści upoważnienia ustawowego pozostaje w ścisłym związku z konstytucyjnym prawem dostępu do służby publicznej (art. 60 Konstytucji). W związku z poczynionymi uwagami należy uznać, iż art. 25 ust. 3

Tabela nr 15. Modyfikacja preferencji z tytułu posiadania przez kandydata wykształcenia wyższego o kierunku przydatnym do służby w Policji.

Rok 2007	Rok 2011	Punkty
Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o kierunku przydatnym do służby w Policji (prawo, administracja, ekonomia lub informatyka)	Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o kierunku przydatnym do służby w Policji (prawo, administracja, ekonomia, informatyka, bezpieczeństwo narodowe lub bezpieczeństwo wewnętrzne)	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

ustawy jest niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji, gdyż nie spełnia konstytucyjnego warunku szczegółowości pod względem treściowym²².

- Rozszerzono katalog kierunków studiów wyższych, przydatnych do służby w Policji, za których ukończenie kandydaci otrzymywali największą liczbę punktów (patrz tabela 15).

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.

² Rozporządzenie MSWiA z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji, § 7 ust. 2.

³ Tamże, § 7 ust. 4.

⁴ Tamże, § 16 ust. 1–3.

⁵ Rozporządzenie MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170, poz. 1202), § 4.

⁶ Tamże, § 20 ust. 1 pkt 2 lit. c.

⁷ Tamże, § 11.

⁸ Tamże, § 24 ust. 1.

⁹ Tamże, § 12 ust. 3.

¹⁰ Rozporządzenie MSWiA z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego (Dz. U. Nr 152, poz. 1732, z późn. zm.), załącznik nr 2.

¹¹ Rozporządzenie MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, § 13.

¹² Tamże, § 15 ust. 1 i 2.

¹³ Tamże, § 16 ust. 1 i 2.

¹⁴ Tamże, § 20.

¹⁵ Tamże, § 26.

¹⁶ Tamże, § 21 ust. 2, § 22.

¹⁷ Tamże, § 21 ust. 1 i 2.

¹⁸ Tamże, § 29.

¹⁹ Rozporządzenie MSWiA z dnia 8 lutego 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 40, poz. 207), § 13b ust. 1–3.

²⁰ Tamże, § 7a.

²¹ Tamże, § 13a.

²² Wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich J. Kochanowskiego z dnia 22 marca 2010 r. nr RPO-631003-IX-9003/09/TO do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz § 20 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. z art. 60 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Summary

Selection of candidates for the service in the Police in the years 2005–2022. Part 2. Modifications of selection procedure for the service in the Police implemented in the years 2006–2011

The second part of the article dedicated to the issues related to the evaluation of selection procedure for the service in the Police, aims to indicate the range and direction of modifications which occurred in the above-mentioned proceeding in the years 2006–2011. During this period, changes in the selection process were implemented three times. These actions were primarily taken in order to consolidate this procedure as well as to provide the thriftiness in its conduct.

Thumaczenie: Katarzyna Olbryś